

Boekbespreking

J.A.W. Nieuwkoop

Pluijm, A. van der. 1995. De mos- en korstmosflora van de Biesbosch, inventarisatieperiode 1983-1992.

Staatsbosbeheer regio Brabant West. District Biesbosch.

Te bestellen bij de auteur A. van der Pluijm, Visserskade 10, 4273 GL Hank, tel. 0162-403567. Prijs Hfl. 17,50 plus Hfl. 5,- verzendkosten.

Na lang wachten is in september 1995 het 'Magnum Opus' van Arno van der Pluijm verschenen. De weerslag van 10 jaar mos- en korstmosinventarisatie in de Biesbosch is een fraaie publikatie geworden. De grote kennis die de auteur in het veld opgedaan heeft aan bosontwikkeling in de grienden en de bijbehorende successiestadia van de mosvegetaties is vastgelegd in een prettig leesbaar en interessant verslag.

De mossen worden besproken aan de hand van de verschillende biotopen: bomen (epifieten), bodems en stenen. Het eerstgenoemde biotoop is het belangrijkste en krijgt dan ook uitgebreide aandacht. Het is met name op bomen dat vele zeldzame en zelfs nieuwe soorten voor Nederland in de Biesbosch gevonden zijn, zoals *Frullania fragilifolia*, *Cololejeunea minutissima*, *Orthotrichum pallens* en *O. rogeri*. In totaal werden 8 nieuwe soorten en tientallen (zeer) zeldzame soorten aangetroffen.

Van der Pluijm beschrijft op zeer overtuigende wijze de veranderingen in de mosflora onder invloed van het ouder worden van de grienden. De jonge griendbossen blijken het rijkste aan soorten te zijn. Door de voortschrijdende successie is de oppervlakte jonge griend echter zeer beperkt. Natuurlijke verjonging van de griendbossen lijkt

slechts zeer plaatselijk op gang te komen. De auteur suggereert selectieve kap van grienden, gevolgd door verwildering, teneinde de soortendiversiteit te handhaven.

Het rapport is voorzien van vele overzichtelijke tabellen die de mosflora steeds weer uit een ander perspectief beschrijven, bijvoorbeeld per biotoop, per griend, per populatiekenmerk of per leeftijd van de griendbossen. De prachtige kleurenfoto's geven een beeld van de rijkdom van de Biesbosch aan mossen en korstmossen, want ook de macroscopische lichenen zijn door de auteur bestudeerd.

Na het lezen van dit rapport bekruipt je het gevoel meteen op stap te willen. Wie zoals ik het voorrecht heeft genoten enkele malen met Arno in de Biesbosch op excursie te zijn geweest, herkent in het rapport zijn grote soorten- en biotoopkennis en ook zijn aan fanatisme grenzende liefde voor de *Orthotrichaceae*. Kortom, het rapport is een echte aanrader.